

World Health Organization

Country Office in Slovakia
Kancelária WHO na Slovensku

Závery a odporúčania z XV. ročníka medzinárodnej konferencie Medicína katastrof konanej ve dneh 30. mája až 1. júna 2012 v Tatranských Zruboch v Slovenskej republike

I. Hlavné témy konferencie

XV. ročník medzinárodnej konferencie medicíny katastrof bol obsahovo zameraný na implementáciu medzinárodných zdravotných predpisov Svetovej zdravotníckej organizácie, ich aplikáciu v oblasti krízovej pripravenosti rezortov, vzájomnú spoluprácu v príprave na riešenie aktuálnych ohrození verejného zdravia v 21. storočí a na pripravenosť integrovaného záchranného systému a zdravotníctva na riešenie udalostí s hromadným postihnutím osôb najmä v Slovenskej republike a v Českej republike.

II. Organizácia konferencie

Konferencia bola pripravovaná a uskutočnená v gescii Ministerstva zdravotníctva SR a Ministerstva zdravotníctva ČR v spolupráci s Kanceláriou Svetovej zdravotníckej organizácie v SR, Ministerstvom vnútra SR, Ministerstvom obrany SR, Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a Úradom verejného zdravotníctva SR, za podpory Odbornej spoločnosti krízovej pripravenosti zdravotníctva Českej republiky a Kliniky urgentnej medicíny a medicíny katastrof Lekárskej fakulty Univerzity Komenského Bratislava.

Záštitu nad konferenciou prevzali ministerka zdravotníctva Slovenskej republiky, minister zdravotníctva Českej republiky, predseda Prešovského samosprávneho kraja, prednosta Obvodného úradu Poprad, primátor mesta Vysoké Tatry, dekan Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Partnerskými organizáciami v rámci konferencie boli Ego Zlín, s.r.o., ČR a ChiroSan, s.r.o. Vrbové. Významnú materiálnu podporu konferencii poskytli Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo vnútra SR, primátor mesta Vysoké Tatry, Kancelária Svetovej zdravotníckej organizácie v SR, Slovenský Červený kríž, Imuna Pharm., a.s., Šarišské Michaľany a Operačné stredisko záchrannej zdravotnej služby SR. Konferencia bola obohatená inštaláciou výstav k problematike dotýkajúcej sa hlavných tém konferencie, ktorú predviedli v priebehu konferencie EGO Zlín, s.r.o., Česká republika a ChiroSan, s.r.o. Vrbové, Slovenská republika.

III. Obsahové zameranie konferencie

Konferencia bola uskutočnená v piatich prednáškových blokoch. Dňa 30. mája 2012 **v úvodnom prednáškovom bloku** vystúpil v zastúpení ministerky zdravotníctva SR štátny tajomník Ministerstva zdravotníctva SR, zástupca Ministerstva zdravotníctva ČR, účastníci z USA a Belgicka, zástupcovia Ministerstva obrany SR a ČR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR a hlavný hygienik SR. Obsah úvodného prednáškového bloku bol zameraný na problematiku implementácie a aplikácie medzinárodných zdravotných predpisov (WHO 2005) z pohľadu Svetovej zdravotníckej organizácie a nástrojov hodnotenia implementácie medzinárodných zdravotných predpisov. Zástupca Svetovej zdravotníckej organizácie zo Ženevy svoje vystúpenie na konferenciu odovzdal prostredníctvom CD. V rámci tohto bloku odznelo hodnotenie a dosiahnutý stav v implementácii medzinárodných zdravotných predpisov v Slovenskej a Českej republike. Účastníci z USA a Belgicka priniesli účastníkom konferencie nové poznatky v oblasti perspektívy antivirotických liekov proti potenciálnym biologickým hrozbám, pravým kiahňam a poukázali na úlohu NATO v spoločnom obstarávaní liečiv pre vojenské a civilné použitie. Zástupcami rezortu vnútra Slovenskej republiky, rezortu obrany Slovenskej a Českej republiky, rezortu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky boli prezentované aktuálne úlohy ochrany verejného zdravia v jednotlivých rezortoch vyplývajúce z implementácie medzinárodných zdravotných predpisov.

Dňa 31. mája 2012 **v druhom prednáškovom bloku**, zameranom na problematiku krízovej pripravenosti rezortov na riešenie aktuálnych ohrození verejného zdravia v 21. storočí, bolo prezentovaných 6 prednášok obsahovo zameraných na aktuálne otázky prípravy štátov EÚ na hrozbu pandémie chrípky, na praktické skúsenosti v oblasti realizácie opatrení na ochranu verejného zdravia pri masových podujatiach, na oblasť prípravy na možné ohrozenia zdravia obyvateľstva chemickými, biologickými a radiačnými udalosťami a na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti kontaminovaným osobám. **V treťom prednáškovom bloku**, zameranom na pripravenosť Integrovaného záchranného systému na mimoriadne udalosti s hromadným postihnutím osôb bolo prezentovaných 8 prednášok obsahovo zameraných zovšeobecnenie skúsenosti zdravotníctva z teroristických útokov vo svete, na organizáciu Záchranej zdravotnej služby Slovenskej republiky a Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky a ich skúseností z riešenia nehôd s hromadným postihnutím osôb, na oblasť psychotraumatológie a krízovej intervencie a manažmentu stresu v medicíne katastrof, na skúsenosti zdravotníckych zariadení Slovenskej republiky na plnenie opatrení poskytovania zdravotnej starostlivosti v čase vyhláseného núdzového stavu v Slovenskej republike. **Vo štvrtom prednáškovom bloku**, zameranom na organizáciu a úlohy verejného zdravotníctva a nemocníc pri riešení biologického ohrozenia verejného zdravia, bolo prezentovaných 7 prednášok obsahovo zameraných na organizáciu a úlohy verejného zdravotníctva v Slovenskej republike a Českej republike pri riešení biologického ohrozenia verejného zdravia, na úlohy a možnosti infekčnej kliniky pri riešení biologického ohrozenia verejného zdravia, na prezentáciu síl a prostriedkov rezortu obrany Slovenskej republiky využiteľných pri riešení biologického ohrozenia verejného zdravia, na riešenie mimoriadnej epidemickej udalosti v zariadení sociálnych služieb pre seniorov a v detskom tábore a na urgentný príjem detského pacienta. **V piatom prednáškovom bloku**, zameranom na vzdelávanie v oblasti medicíny katastrof, boli prezentované 4 prednášky obsahovo zamerané na vzdelávanie študentov medicíny v oblasti krízovej pripravenosti zdravotníctva, na prezentáciu bakalárskeho programu „Urgentná zdravotnícka starostlivosť - Zdravotnícky záchranár“ a na teoretické vedomosti a praktické zručnosti v urgentnej medicíne a medicíne katastrof.

Dňa 1. júna 2012 bola uskutočnená **praktická ukážka pod názvom Tatry 2012**, zameraná na činnosť orgánov štátnej správy, samosprávy a zdravotníctva pri vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s výskytom nebezpečnej prenosnej choroby. V rámci ukážky boli účastníkom konferencie predvedené praktické činnosti vykonávané v ohnisku nebezpečnej prenosnej choroby. Účastníkom konferencie boli ukázané pracoviská, ktoré sa zriaďujú silami a prostrediami Integrovaného záchranného systému Slovenskej republiky v ohnisku nákazy. Bola ukázaná činnosť v rámci triedenia osôb a poskytovania zdravotnej starostlivosti v ohnisku nákazy, spôsob dočasného uloženia osoby do izolačného boxu, uloženie infekčne chorého do transportného vaku a vykonanie jeho povrchovej dekontaminácie. Na záver bol ukázaný spôsob vykonávania dekontaminácie osôb a techniky, priestorov a organizácie zberu a likvidácie biologického odpadu.

IV. Výsledky konferencie

V priebehu konferencie bolo celkovo prezentovaných 34 prednášok z toho 21 zo Slovenskej republiky, 11 z Českej republiky, 2 účastníkmi z USA a Belgicka. Bola uskutočnená praktická ukážka činnosti orgánov štátnej správy, samosprávy, síl a prostriedkov Integrovaného záchranného systému, špeciálnych prostriedkov Ozbrojených síl Slovenskej republiky a zdravotníctva pri vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s výskytom nebezpečnej prenosnej choroby. Teoretická časť konferencie poukázala na obdobnosť riešenia problematiky v Slovenskej republike a v Českej republike. Konferencia dospela k záverom, že ***eliminácia dopadov biologických, chemických a radiačných hrozieb ako významná oblasť zakotvená v medzinárodných zdravotných predpisov (WHO 2005) je problematika, ktorá sa postupne dostáva prostredníctvom ich implementácie do pôsobnosti rezortov zdravotníctva, vnútra, obrany, pôdohospodárstva, dopravy, ale i miestnej štátnej správy a samosprávy a tvorí významnú súčasť činnosti krízového manažmentu jednotlivých rezortov a štátu. Riešenie tejto problematiky významne ovplyvňuje úroveň zdravotnej bezpečnosti obyvateľstva.***

Konferencia poukázala na to, že v tejto ***pretrváva nejednotná a nedostatočná koordinácia na jednotlivých stupňoch orgánov riadenia.*** V oblasti pripravenosti Integrovaného záchranného systému sa ukázala potreba ďalšieho ***skvalitňovania legislatívy, vypracovania jednotných typových postupov pre organizáciu a riadenie zásahu zložiek Integrovaného záchranného systému a potreba zlepšenia praktického výcviku základných zložiek Integrovaného záchranného systému a zdravotníckych zariadení na vykonávanie príjmu osôb postihnutých dôsledkami biologických, chemických a radiačných udalostí najmä v nadväznosti na pripravenosť pri organizovaní masových spoločenských, športových a kultúrnych podujatí. Zvláštna pozornosť nie je dostatočne venovaná oblasti materiálne – technického vybavenia zasahujúcich zložiek a odbornej príprave zasahujúceho personálu.*** Konferencia poukázala na potrebu vypracovania typových plánov na riešenie biologických, chemických a radiačných udalostí, v rámci ktorých ustanoviť sily a prostriedky zasahujúcich zložiek, ich koordináciu a vzájomnú komunikáciu v procese zásahu. Ako problematická oblasť v priebehu konferencie sa preukázala i úroveň pripravenosti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti na poskytovanie zdravotnej starostlivosti osobám postihnutými dôsledkami biologických, chemických a radiačných udalostí, najmä v časti odbornej pripravenosti personálu a materiálne technickej vybavenosti.

V. Odporúčania

Konferencia odporúča:

a) Ministerstvám zdravotníctva Slovenskej republiky a Českej republiky:

V rámci legislatívnej činnosti priebežne vytvárať legislatívne predpoklady pre prijímanie účinných opatrení na riešenie biologických, chemických a radiačných hrozieb v oblasti zvyšovania pripravenosti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti na poskytovanie zdravotnej starostlivosti osobám postihnutými dôsledkami biologických, chemických a radiačných udalostí, na zvyšovanie odbornej pripravenosti personálu poskytovateľov a na postupné zabezpečovanie poskytovateľov potrebným materiálno – technickým vybavením.

V rámci tejto činnosti účinne využívať poznatky a odporúčania Svetovej zdravotníckej organizácie. Ďalej pokračovať v implementácii medzinárodných zdravotných predpisov Svetovej zdravotníckej organizácie do národných podmienok, v príprave zdravotníckych zariadení presadzovať metodiku Svetovej zdravotníckej organizácie na dosiahnutie ich krízovej pripravenosti. V priebehu ďalšieho obdobia svoju pozornosť zamerať na problematiku pripravenosti zneužitia varioly ako biologickej zbrane. Postupne riešiť vybavenosť orgánov verejného zdravotníctva osobnými ochrannými pomôckami, prostriedkami a zariadeniami na vykonávanie činnosti v ohniskách nákazy nebezpečnými prenosnými chorobami alebo v karanténnych zónach. Pozornosť zamerať na riešenie možností zavedenia výučby urgentnej medicíny a medicíny katastrof na všetkých lekárskech fakultách, vytvorenie jednotného obsahu na túto výučbu a posúdiť možnosť vypracovania spoločnej učebnice predmetu urgentná medicína a medicína katastrof.

Konferencia odporúča hlavnému hygienikovi SR obnoviť činnosť medzirezortnej pracovnej skupiny a znovu rozpracovať problematiku riešenia udalostí podliehajúcich medzinárodným zdravotným predpisom na ďalšie obdobie.

b) Ostatným ministerstvám v Slovenskej republike a v Českej republike:

Využiť poznatky a skúsenosti z XV. ročníka medzinárodnej konferencie Medicína katastrof v zdokonaľovaní pripravenosti svojich rezortov na biologické, chemické a radiačné hrozby zamerané najmä na elimináciu ich dopadov na životy a zdravie obyvateľstva. V tomto procese účinne využívať medzinárodné zdravotné predpisy Svetovej zdravotníckej organizácie. Riešiť vybavenosť síl a prostriedkov svojich rezortov osobnými ochrannými pomôckami, prostriedkami a zariadeniami na vykonávanie činnosti v ohniskách nákazy nebezpečnými prenosnými chorobami alebo v karanténnych zónach.

c) Zástupcom zložiek Integrovaného záchranného systému v Slovenskej republike a v Českej republike:

Využiť poznatky a skúsenosti z XV. ročníka medzinárodnej konferencie Medicína katastrof v zdokonaľovaní pripravenosti svojich zložiek na činnosť pri riešení dôsledkov biologických, chemických a radiačných udalostí. Postupne zdokonaľovať vybavenosť osobnými ochrannými pomôckami, prostriedkami a zariadeniami pre vykonávanie zásahu pri biologických, chemických a radiačných udalostiach. Vypracovať jednotné typové plány pre činnosť v miestach udalostí a systém vzájomnej komunikácie pri riešení následkov pri udalosti s hromadným postihnutím osôb.

d) Kanceláriám Svetovej zdravotníckej organizácie v Slovenskej republike a v Českej republike:

Využiť výsledky, poznatky a skúsenosti z XV. ročníka medzinárodnej konferencie Medicína katastrof pre vzájomnú informovanosť z dosiahnutého stavu implementácie medzinárodných zdravotných predpisov Svetovej zdravotníckej organizácie a pre vlastnú činnosť.

e) Samosprávnym krajom v Slovenskej republike a župám v Českej republike:

Využiť výsledky, poznatky a skúsenosti z XV. ročníka medzinárodnej konferencie Medicína katastrof pre zdokonalenie svojej pripravenosti na činnosť pri riešení dôsledkov biologických, chemických a radiačných udalostí.

Za prípravný a organizačný výbor
XV. ročníka medzinárodnej konferencie Medicína katastrof
Ing. Anton Tencer